

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
na v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kako se nemški in magjarski turkoljubi bo- jijo povekšanja Avstrije z Bosno in Herce- govino.

Slavna naša vojska je hrabro pobila turške zverine, rešila ubogo kristijansko rajo izpod turškega jarma, više 1 milijonu beguncev pomagala vrnoti se v očetnjavo, Avstriji pa zavarovala južno mejo in cesarstvo povekšala z 2 deželama, z velevažno Bosno in Hercegovino. To pa sedaj nemškim ustavovernim liberalcem ni po volji, še menje pa magjarskim turkoljubom. Jihovi poslanci v Budimpeštu in v Beču so sklenili pismo do cesarja, v katerem tirjajo, naj se naša vojska takoj iz Bosne in Hercegovine skliče nazaj in deželi vsaj s časom turškemu sultanu lepo uredjeni zopet vrnote! Goropadna zaslepljenost. Po tem takem bi ti gospodje avstrijsko cesarstvo radi napravili za zaveznico mohamedanske Turčije, naše vojake pa za policaje in žandarje turškega sultana, ki bi temu pomagali kristijane tlačiti, mučiti in umarjati! To se je naposled nemškim poslancem samim preveč zazdelo in so pismo popravili tako, da v njem le močno obžaljujejo zasedenje Bosne in Hercegovine in cesarja prosijo, naj svoje oči obrne na velike stiske in dače, pod katerimi ljudstvo vzdihuje, naj ozir vzeme na veliko bojazen in strah, ki se je narodov (?) lotil, ko so slišali, da nas bode zasedenje turških dežel strašno veliko denarja stalo in da bo naša politika od sedanje na drugo pot krenola. O tem pismu do cesarja so na Dunaji v državnem zboru pretečene dni razpravljali; 22 nemških ustavovercev se je zanj govoriti oglasilo. Konservativni Nemci in Slovani so jim pa samo 4 govornike nasproti postavili, to pa same korenjake, ki so turkoljubno mijavkanje ustavovercev neusmiljeno šibali, klestili in sekali. Najtehtniših udarcev dobili so od grofa Hohenwarta, ki je zopet pokazal, da bi on bil najsposobniši mož za avstrijskega ministra. Rekel je: „močno obžalovati je, da ustavoverni poslanci, namesto da bi se po zgledu sosednih državnikov veselili, če domača vojska težavno deo po sijajnih

zmagah slavno dokonča in očetnjavo pomnoži, se hudo čemerijo in vse podvzetje grajajo. Turčijo rešiti ni naša reč pa tudi mogoče to več ni, turška država razpada mi pa smo dolžni, da tukaj svoje koristi, svoje meje zavarujemo in v ta namen bilo je treba zasesti Bosno in Hercegovino. Tukaj druga ni nič obžalovati, kakor da je minister Andrassy predolgo odlagal in si v Berolinskem shodu dal nalog marširati v Bosno, do česar je Avstrija itak imela pravico in jej ni trebalo drugih vlad za privoljenje prositi. Ustavoverci tožijo, da ne zmoremo stroškov, ki so za obsedenje turških dežel potrebni. Tak ugovor je čudovita drznost iz ust poslancev, ki so 80 milijonov vzeli iz državne blagajnice v podporo „firm“, ki so po znanem „krahu“ žugale propasti! Sedaj se isti gospodje branijo cesarju jednako svoto dati za varnost Avstrije, za povekšanje cesarstva! Varčnost je že dobra, a na pravem mestu mora biti, sedanje gospodarstvene stiske in visokih dač ni kriva Bosna, ampak ustavoverni liberalci, ki nam toliko let že nesrečno gospodarijo. Naposled: kaj hočete pri cesarju z pismom, katero na koncu veli: „bojimo se, strah nas je“? Kaj hočejo svitli cesar z vašim „strahom“ začeti? Ne, takega pisma ne pošljite cesarju, raztrgajte pismo, sestavite drugo, v katerem mu obljubite svojo udanost in podporo!“ (Dobro, in živahna pohvala.)

Proti ustavovercem govoril je še knez Alojz Liechtenstein, prav izvrstno in zanimivo, potem še poljski poslanec Groholski, vendar nam Slovencem in vsem Slovanom najbolj iz srca besedoval je pa moravski poslanec Fanderlik. Med drugim je rekel sledeče: „mi Slovani smo davno želeli, naj bi naša vojska zasela Bosno in Hercegovino. Zasedenje turških dežel nam je prav, čeravno imamo marsikaj proti temu, kako se je vršilo. Slovani tudi gorko želimo, da ovi deželi pri Avstriji ostanete; ali vi, gospodje ustavoverci, vi nečete tega, vi ne privoščite Bosne in Hercegovine Avstriji, to pa iz sovraštva do Slovanov (oho, oho! na levice). Gospodje, ne tajijte vendar tega! Iz sovraštva do Slovanov, iz strahu pred Slovani nečete Bosne in

Hercegovine. Kajti vi se bojite, da nebi zasedenje ovih slovanskih dežel konec storilo vašemu strankarskemu gospodstvu, ki vam je več, kakor blagor cesarstva! (mrmranje, oho! na levici.) Vi se hudujete nad Andrassyjem, da vam ustavoverne pravice krha, ker vas ni dovoljenja prosil za marširanje v Bosno. Dobro, če vam je res mar za te pravice, tedaj pa morate v pismu do cesarja tirjati, naj ali Andrassyju ministerstvo vzamejo, ali pa državni zbor razpustijo in nove volitve razpišejo. Ali tega se ne upate tirjati, ker sprevidate, kako bi pri volitvah grozno propali. Izvoljeni bi bili celo drugi možje! Tega se bojite, to je tisti strah, ki se iz vašega pisma glasi! Ko bi mi Slovani dnes cesarju hteli pismo doposlati, bi v njem rekli: Izvrši, gospod, kar si pričel, in da Te v početem delu nihče ne moti, posluži se svoje ustavne pravice (t. j. razpusti državni zbor) in se obrni (v novih volitvah) do svojih zvestih narodov!“ (dobro, živahna pohvala in slava).

Ustavoverni govorniki so skušali ugovarjati in svojo pismo braniti, pa očitvidno borno in slabo. Najboljši jihovi poslanci molčijo, drugi pa res nedostojno besedujejo, zlasti poslanec Paher je neslano udrihal po Slovanih, po avstrijski vojski in še celo cesarjevo potovanje v Dalmaciji mu ni bilo prav tako, da ga uže liberalni judovski listi grajajo. Oficirji in vojaki so pa gotovo močno razžaljeni, ako jih vojske željne „sabljarje“ imenuje, ki so hteli na turških glavah poskusiti nove puške in kanone! Ubogi slovanski begunci so mu le „lenuhasta druhal“. Dosti, tako turkoljubno razsajanje bo ustavovercem naposled vendar vrat zavilo. Bržčas je to zadnje pismo ustavovernega nemško-liberalnega državnega zbora dunajskega do svitlega cesarja, ovo pismo je očitna spoved, da so z svojo politično modrostjo pri kraju! Prišli bodo za njimi drugi možje, ki se ne bodo povekšanja cesarstva bali. Nova in Bog daj boljša doba se bliža našej lepej pa žalibog toliko let vsled liberalnega gospodstva nesrečnej Avstriji! In ko bi nam Bosna in Hercegovina nič druga ne dali, kakor konec ustavovernemu in magjarskemu gospodstvu v Avstriji, zadovoljni smo, dosti je!

Gospodarske stvari.

Ktere sadne sorte bi se morale pri nas najbolj saditi in gleštati.

M. II. Drugo sadje so kutine, nešplji, breskve in marelice, ki so le bolj vrtnarjem priporočati. Breskve sicer po naših vinogradih marsiktero leto kaj lepo obrodé in so izvrsten, okusen in sočen sad, ki zasluži, da se zasaja in glešta. Naj se koščice ne zametujejo, ampak nabirajo in jeseni na primernih mestih semtertje tudi po vinogradu v zemljo položé. Spomladi poženo in že prvo leto naredijo za meter in več visoka drevesca, ki jih gre koj prvo leto okulirati.

Breskva ljubi rahlo pa ne premastno zemljo. V taki hitro konec vzame, zlasti nevaren breskvi je smolotok in neka bolezen na listju, vsled ktere se vse listje nekakošna viha in košmerli in slednjič posuši. Vse priporočbe vredno sadje je nadalje kostonj, kterege so na spodnjem Štajerskem celi gozdi. Sad se precej dobro v denar speča. Drevo postane ogromne velikosti, rodi skoraj vsako leto in daje tudi dober les za sodarje. Želeti bi bilo in na vse strani priporočati, da se ta izvrsten sad ne prepušča celo samemu sebi, ampak se bolj glešta, posebno da se iz debelega, dobrega domačega semena mlado drevje zareja. Morebiti bi kazalo z debelimi laškimi maroni poskusiti. Samo treba je zapomniti, da kostonjevo seme kalivno moč kmalu zgubi. Najvarnejše je tedaj brž z drevesa seme v zemljo položiti, kder ga pa gre posebno mišjega zoba varovati. Tudi požlahtnovati se manj dobre sorte morejo z cepljenjem kakor drugo sadunosno drevje. Izvrstni sad in krasno drevo posebno pa dragoceni les za mizarje daje oreh. Svetovati je toraj, da ga naši kmetovavci bolj v čislih imajo in ga na primernih prostorih pridno zasajajo. Zadnja leta se orehova drevesa semtertje pogosto podirajo in panji na žage prodajajo, kder se zrežejo in vsakovrstnim lesnim rokodelcem prodajajo. Drevo vzraste visoko in košato, pod njim drugi sadeži ne storé radi, zato je pa oreh posebno za take prostore, na kterih kaj drugega prida nič ne stori. Ali preganjati to izvrstno drevo pač ne gre, kakor nekteri semtertje nasvetujejo. Vse od tega drevesa je za porabo, celo zelene lupine sadne dajejo znano rujavo barvo z katero se les semtertje barva. Listje je dobra nastelj, sad je sam na sebi okusen, daje izvrstno olje in les se drago prodaja. Seveda drevesa z drobičkim in kakor kamen trdim sadom ne kaže zaplojati in širiti. Zdaj prestopimo k najbolj imenitnemu sadju namreč k peščnatemu sadju to je k jabelkam in gruškam, ki naj obilnejši obrodek dajejo in toraj zaslužijo, da kmetovavec posebno skrb na nje obrača. To sadje najbolje stori po solnčnatih brežulkih, pa semtertje tudi po bolj osojnih krajih in travnikih, če le niso premočvirnati in slani preveč podvrženi. Včasih v osajah stoječe drevo zoper slano bolje izhaja, kakor na solnčnem mestu rastoče, ker pozneje cvete. Po travnikih naj se sadna drevesa le bolj po krajih sadé, ker sicer košnjo mrve preveč ovirajo, ali pa v prav širokih vrstah. Ob njivah sadna drevesa zasajati ne kaže preveč, ker je pri nas vreme preveč vlažno in mokro. Kdor bi ga pa vendar hotel morda ob njivah zasajati, ta bi moral gledati na to, da posajeno drevje na kvišku raste in da se njegovi vrhi ne košate preveč. Ravno to velja tudi o drevesnih nasadih ob cestah in potih, kder je navada ob njih sadno drevje zasajati. Vendar pa gre o ti stvari naše mnenje tje, da pravimo: dokler je po naših sadovnjakih še toliko praznih prostorov, da med drevjem lahko celi ška-

droni konjenikov brez vse opovire svoje vojaške vaje izvršujejo, do dotle pri nas še ni prišel presilni čas misliti na obsajanje cest in potov z sadunosnim drevjem, kakor je to na Saksonschem in Virtemberskem v navadi. Pa gotovo pride tudi čas ko se bode moralo tudi pri nas na to misliti. Naš kmetovavec ni za to prenegoden, kakor so ga nekteri, ki so pa hoteli njegovi zastopniki biti, razupili po svetu, ampak on je praktična duša skoz in skoz in si misli, da dokler imam še sadovnjake prazne sadnega drevja, mi ni treba drag denar trošiti za mlado drevje in ga posajati ob cestah, kjer je tolikim poškodovanjem izpostavljeno, denarje pa za nakup njegov zavrženo.

(Dalje prihodnjič.)

M. Naši travniki, kaki so in kaki bi morali prav za prav biti. I. Razne pične trave. Če je tudi travnik že sam po sebi od narave same z onimi travami in rastlinami zasejan, kakoršne so podnebu, vremenu, zemljišču, prstni zmesi in drugim krajnim okoliščinam primerne, mu je vendar še tudi od strani kmetovavčeve pomoči in postrežbe treba, da se more na njem kolikor naj več krme pridelati. Naši travniki so pa sami po sebi ali prevlažni ali presuhotni, drugi zopet povodnjam in zaplavljam podvrženi, še drugi izsesani in oslabljeni, zemlja vsa skisana, na drugih so zopet jednoletne in dveletne trave poginile, prezimovajoče pa zastarele in po mahovju izpodrinjene. To so poprek pglavitne slabe strani marsikterega travnika, ki skrb in pozornost lastnikov v polni meri na se obračajo in zahtevajo, da se jim prej ko mogoče v okom priteče. Slaba travna plemena so le prebogosto po travnikih najti in zato hočemo najprej o novih travnih sortah govoriti in jih našim bravcem podrobneje popisati, ki se najbolj priporočajo, da se njihovo seme po travnikih zaseje. Med najboljšimi senožetnimi travami zauzema jedno prvih mest angleška pahovka (Englisches Raygras, Wiesenloeh, Lolium pratense). Je sicer le bolj pritlična trava, ali nakosi se je največ, ker je gosta, izredno trpežna in stanovitna; zato se tudi trpežna ali travna ljulika imenuje. Raste po suhih travnikih, pašnikih ob potih in stezah. Med višimi travami se pa rada zaduši in kmalu pogine. Na Angleškem je posebno kot pašniška trava pa tudi kot senožetna trava mnogo obrajtana in sejana, ker posebno iz korenine gosto listovje poganja in dokler je še mehka in sočna tudi živini priljubljena in zelo redivna krma. Posebno za ovčjo pašo je zaradi tega neprecenjene vrednosti, ker ji nič ne škoduje, da se tudi zopet in zopet popase. Naši kmetovavci so z to travo manj zadovoljni. Kar se zemlje tiče ni nič kaj izbirčna, raste v ilnati, mrzli in tudi na suhi in pešnati zemlji, seveda najlepše na močni, topli zemlji, ki je bila pognojena in dobro zamočena. Na šotasti, močvirnati zemlji in v osojah ali senčnatih legah ni na svojem pravem mestu. Drugo priporočbe vredno tra-

vino pleme je laška pahovka (Italienisches Raygras) se razločuje od angleške pahovke po viših in pokončnih steblih, svitlejših listih, resastih klasih, po večem pridelku, pa ni tako trpežna ko prva, ker prej po zimi konec vzame. Zato ta trava ni toliko za stalne travnike, kolikor za kratko trpeče senokoše in za vmes med rudečo deteljo. To travo vsaka ob travah živeča živina rada je, se hitreje razvije ko druge travne sorte in tudi hitreje raste in se more po leti po dva — trikrat kositi. Najbolj kaže to travo z drugimi travami vred kot zmes sejati in jo kot zeleno krmo živini pokladati. Kdor jo pa zeleno poklada, jo mora po večkrat kositi, ker kmalu trdosteblasta postane in jo potem živina več ne mara. Če se ta trava ko nadomestovavka pozebljene rudeče detelje spomladi seje, vrže še v setvinem letu polni pridelek. Da dobro raste, mora imeti nekoliko vlažno, močno ilovnato zemljo, vendar pa v bolj suhi zemlji tudi še stori. Kdor bi jo hotel med jarino posejati, mora to z jarim žitom vred storiti, med ozimino pa bolje kaže brž ko je zima pri kraju, da more seme kaliti, ko ga je valjar nekoliko v zemljo pritisnil. Sicer se seme lahko posuši, ker ga nobena čez rastoča rastlina raznega kvara ne varuje. Seno iz nje je redivno in mehko.

(Dalje prihodnjič.)

M. Sneg. Mnogim posestnikom je sneg branje letos zapadel. Skušnje prejšnjih let so pokazale, da ne sodi grozdje izpod snega brati, ker je delo pretežavno, mnogo grozdja gre pod nič in nabrano se da le slabo tlačiti in ne teče. Vselej so tisti, ki so grozdje pod snegom pustili, dokler ni jug snega raztopil, na boljšem bili, ko oni, ki so izpod snega brali. Leta 1835 so pre nekteri še le po novem letu od snega zapadeno grozdje brali in niso bili ravno na naj slabejšem. Tako je bil tudi leta 1858 in 1869 rani sneg. Poslednje leto že 18. in 28. oktobra, pa je spet kmalu skopnel. Zadnji sneg je sadno drevje silno polomil in poškodoval. Škode je na tisoče in tisoče goldinarjev. Kaj storiti? Polomljene veje se morajo kolikor mogoče tik debelejše veje ali debla ravno odžagati in rana potem z drevesno mažo najbolje z katranovcem zamazati, da gnjiloba ne more do nje, ki sicer s časom vse drevo prešine in vniči. Kar pa je drevja preveč polomljenega, to se mora koj podreti, izkopati in z mladim nadomestiti in sicer brž ko mogoče, da ni zamude.

Sejmovi na Štajerskem. 9. nov. Ponkva; 10. nov. sv. Martin pod Vurbergom; 11. nov. Sromlje, sv. Martin v Sulmskem dolu, Oplotnica, Laško, Lipnica, Mahrenberg, Hoče, sv. Mohor, sv. Martin pri Slov. Gradcu; 12. nov. Straden; 15. nov. Vransko, Poličane, Radgona, Središče, Holenek; 16. nov. Novacerkva, Lang.

Sejmovi na Koroškem. 9. nov. G. Drauburg; 11. nov. Paternijon, sv. Hema, Althofen; 14. nov. Belane.

Dopisi.

Iz Lembaha. (Darilo za viničarje.) Po že dolgoletni navadi so se 27. oktobra t. l. pošteni 4 viničarji obdarili. Na prizadevanje nepozabljivega princa Jovana se je vstanovil poseben zavod za viničarje. Vložili so nekteri gospodje že pred veliko leti precej denarja. Narastel je kapital do blizu 1000 fl., kojih obresti se vsako leto viničarjem razdelijo, navadno 4 v spodbudo vsem drugim. Odbor poljedelskega društva v Mariboru je poslal g. Pfriemerja, kot zastopnika k razdelitvi. Omenjeni gospod nagovori č. g. župnika, naj ljudstvu namen razdeljenja v slovenskem jeziku razložijo, ker sam ne zna v domačem jeziku govoriti. Zgodilo se je z posebno opombo, naj se jih prihodnje leto več oglasi za darila. Na lepih palicah že za to pripravljenih so bili obešeni 4 svilnati robci, kakor majhne zastave ali banderice. Na prvih 2 je viselo po 10 srebrnih gold. na drugih 2 pa po 5, katere so 4 fanti držali. Po nemškem nagovoru g. Pf. je naprošena blaga gospa Novakova razdelila 4 banderice sledečim: prvo je dobil Simon Pahernik, drugo Matija Draksler, tretjo Franc Tarkuš, četrto Juri Šiker. Navzočih je bilo veliko ljudi in nekteri gosposki posestniki kakor n. pr. Remschmid iz Graca, g. Forstner itd. Namen vstanovljenega zavoda je hvale vreden in bi kazalo, da bi tudi po drugih krajih enaki zavodi viničarje spodbujali k poštenosti, marljivosti in zvestemu opravi. Tukaj je več viničarjev, ki že 20 in še več let enega gospodarja služijo. Tukajšnji gosp. kaplan se zahvaljuje vsem častitim posestnikom, gosposkim kakor tudi kmetskim Lembaške fare in iz vseh drugih krajev za vinski delež, ki ga je kot kaplansko plačilo dobil; vsaj drugega plačila nima, le Bergenthalskemu paverskemu grofu Löschniggu se nima za kaj zahvaliti, ker ni hotel ničesar dati. Nosecu se je povedalo: 4 škafe smo mislili dati, pa ne damo nič, ker nas je kaplan v cajtunge dal. Ali tega jim ne more nihče dokazati, ker se kaplan za Bergenthalskega grofa še ni toliko brigal, da bi ga bil v „cajtunge“ dal, torej so si Löschniggovi ovi izgovor le izmislili, da bi vino pridržali! Bog jim ga blagoslovi!

Od sv. Ane na Krembergu. (Ogenj — difteritis — letina.) V nedeljo okoli 10. ure po noči nas zbudi žalosten glas zvona oznanujoč, da je v bližini ogenj. Vse beži iz hiš, ker bila je vsa okolica razsvetljena. Ne daleč od cerkve je bilo gospodarsko poslopje nekega krčmarja v ognji. V hiši so se kaj veselo sukali — bil je namreč ples — ko naenkrat vsem plesalcem noge zastanejo, ker zagledajo nekaj stopinj od hiše stoječe gospodarsko poslopje v ognji. Veliko truda je trebalo, da se tudi hiša ni vnela. Živino so komaj oteli. Pomilovanja vreden je gospodar, ker je imel vse pridelke že pospravljene in vse v zgozrelem poslopju shrajuene. Žalostno je ob vse pridelke priti in zima trka na vrata. Tudi ni bilo

zavarovano. Kaj je ognja vzrok, ni znano. Gotovo je kakov hudoben človek užgal. Letos je že drugokrat tukaj gorelo; tedaj si lahko mislimo strah ljudi, posebno pa še zarad tega, ker se je vest raznesla, da mora še celi Kremberg zgoreti. — Tukaj tudi silno razsaja bolezen „difteritis“. Že čez 20 otrok je vmrlo za to boleznijo. Zavoljo tega se vsak čudi, da se je šola ravno takrat začela, ko je ta bolezen najbolj razsajala. Da je ta bolezen nalezljiva, tega ni potrebno dokazovati. Na dalje se je tudi čuditi, da so, akoravno tukaj stanuje praktičen in marljiv zdravnik, nekteri drugi ogledniki mrličev, kateri gotovo bolezni „difteritis“ nepoznajo, sicer nebi bilo na mrtvaških listih brati mesto „difteritis“: „halsschmerzen“ ali pa „halsentzilung“. Izraza za zadnjo bolezen še gotovo nobeden zdravnik ne pozna. In eden drugi ogleda je zapisal pri nekem odrasčenem: „ausgelebt“. Dajte zdravniku, kaj je zdravnikovega! Letina je tukaj dobra. Sadjia in zrnja obilo. V vinogradih, kjer ni ravno „pikec“ preveč škodoval, ni bilo slabo. Ljudje upajo, da bo še ugodno vino, samo, da bi cena kaj poskočila in potem bi si mogel marsikteri kmet malo odehniti!

Iz Podgorce pri Slov. Gradcu. (V pokoju stopil) je tukajšnji naš učitelj g. Anton Hriberšek. Rodil se je l. 1809 pri Vojniku blizu Celja iz kmetskega stanu. V Celju bil je izšolan in l. 1829 v Zibiki nastopil prvo učiteljsko službo. Iz Zibike se je preselil v Konjice, od ondot v št. Ilj pri Slov. Gradcu in zopet nazaj v Konjice. K nam v Podgorce je prišel l. 1845 in toraj celih 34 let našo mladino podučeval pa tudi prav po krščanski izrejeval. Podučeval je tudi rad v sv. krščanskem nauku in tako g. župnike namestoval, kedar je bilo treba. Tudi v sadjereji je svoje učence tako uspešno vadil, da marsikteri kmet pri nas hvaležen pravi: „g. Hriberšek so me naučili, kako se drevesa sadijo in gleštajo“. Želimo torej vrlemu učitelju veselo starost z zavestjo, da ga bodemo farmani ohranjevali v hvaležnem spominu. Bog mu plati pa tudi blagoslovi jegov mnogoletni in mnogovrstni trud pri nas!

Od sv. Trojice v Slov. gor. (Jubilej) ali 50letnico svojega redovnega življenja obhajal je 1. nov. t. l. č. P. Celestin Fošner iz reda sv. Frančiška. Rodil se je 1. jan. 1805 v Prihovi pri Konjicah, gimnazijalne šole dovršil v Gradcu, ter bil ondi l. 1828 1. novembra sprejet v red sv. Frančiška. 27. jul. 1834 posvečen v mešnika delal je kot izvrsten katehet pri Mariji Trost, v Gradcu, v Mariboru in na zadnje pri sv. Trojici v Slovenskih goricah, kjer se je trudil tudi kot farni kaplan blizu 20 let. Še zdaj, kot 73letni starček — je toliko čvrst, duševno in telesno, da zamore pogosto pridgovati doma, in tudi sosednjim čč. gg. duhovnikom pomaga na prižnici in v spovednici. — Ker vem, da je č. P. jubilan skoraj po vsem slovenskem Štajerju znan, objavim to redko slevesnost in mislim, da bode veliko čč. gg.

duhovnov in tudi drugih znancev jubilentovih z méno vred iz srca izreklo željo: Bog naj ga še ohrani več let zdravega, veselega in v milosti božji. Kedar pa bodo dnevi časnega življenja preštet, in nas č. P. Celestin zapustil, naj ga Bog vzame k sebi v nebesa, in naj mu da tisto prelepo plačilo, katero je naš Gospod Jezus Kristus sam obljubil, rekoč: Vsak, ki je zapustil dom, ali brate, ali sestre, ali očeta ali mater . . . in to zavoljo mojega Imena, bode dobil povrneno stoterno, vrh tega pa bo imel večno življenje. (Mat. 19. 29.) P. M.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zopet skušnje kažejo, kako je g. dr. Bleiweis pravo zadel, ko je kranjskim volilcem priporočil, naj izvolijo grofa Hohenzwarto v državni zbor. Slovenci so očeta Bleiweissa ubogali in uživajo sedaj čast, da je njihov zastopnik v državnem zboru najtehtniša oseba. Njegov govor proti ustavoverni adresi zanima vso Avstrijo, razveseljuje vse dobre Avstrijance in je hudo poparil ustavoverce. Govor ne bo ostal celo brez nasledkov. Poslanec Schönerer je hotel, naj bi se preiskava začela, da bi se pokazalo: kdo ima prav: ali graška „Tagešpošta“ ali pa minister Anersperg, ki je baje pravil, da se je več državnih poslancev dalo podmitati za težke denarje. Ljudje smo pričakovali, da se bo preiskava dovolila, ali temu ni bilo tako, večina poslancev je nasvet zavrgla in vse zadušila! — Berolinskega mira prepis se je dunajskemu in peštanskemu zboru izročil ne v odobrenje pač pa, da ga poslanci lahko preberó, če se jim ljubi, ker so uže toliko na to drnjezgali. Postavno itak tako odobravanje ne pripada državnima zboroma, ampak delegacijam, ki so začele dnes 7. nov. zborovati. Delegacijam t. j. zastopnikom iz celega cesarstva, bo grof Andrassy imel razlagati in zagovarjati svojo politiko. Po končanju zborovanja v delegacijah se bo odločilo, kaj bo z državnima zboroma in kdo bo minister! Stari Košut še ne da miru in je nedavno izdal knjižico, v katerej svetu naznanja, da je naše cesarstvo uže davno mislilo na Bosno in Hercegovino, uže l. 1850, potem zopet l. 1863 in naposled l. 1876 v shodu 3 cesarjev: ruskega, nemškega in našega je vse bilo dogovorjeno! Ogersko državno denarstvo stoji na slabih nogah. Znani judovski bankir Rothschild se brani Magjarom še več kaj posoditi, med tem ko je rad egiptovsko novo posojilo prevzel; za ošabne Magjare je to velika sramota! Sedaj še dolgovi ne morejo delati, kakor so navajeni!

Vnanje države. Bismark in sploh nemški državniki so začeli misliti na povišanje colnine na tuje blago, ker so spoznali, da svobodno trživo le Angležem in Holandcem itd. koristi, Nemčijo pa slabi; najprej hočejo večjo colnino naložiti na železnilo, tkanino, moko in vino. Z papežem in

sploh z kat. Cerkvo pa še Bismark ni sklenil miru in preganja katoličane nepretrgano. Na Švicarskem so se ljudi vendar uže nekoliko spame-tovali in so pri volitvah najhujšim freimaurerjem dali slovo, izvoljenih je v mnogih kantonih precejšnje število konservativnih in katoliških mož, izgnani škofje upajo, da jim bo mogoče skoro vrniti se na svoje sedeže. V Belgiji se pri volitvah vselej liberalci in katoličani močno trgajo in pip-ljejo za poslanstva; pri zadnjih so katoličani zgubili več sedežev, a v Brütge zmagali, kder so do sedaj vedno liberalci gospodovali. Italijanski kralj potuje z kraljico po Italiji in se hoče tako ljudstvu prikupiti in zabraniti, da ga republikanci s časom ne preženó, kakor je njegov oče mnogo italijanskih kraljev in knezov pregnal in jigove dežele in premoženje pograbil. Sv. oče Leon XII. so jezuitom ukazali, naj poiščejo ostanke kristijanov, ki so v Japonskem pred poprejšnjo grozovito vlado zbežali v planine. Francoski ministri so sami freimaurerji in torej sveto vero skrunijo, dubovščino žalijo in cerkvene pravice zatirujejo, kder le morejo; neverniki smejo vernike svobodno zasramovati; na dušno so v najnesramniših podobah, nastavljenih po mirodvorih, zasramovati smeli Kristusa, Devico Marijo itd. Tudi so dovolili, da so grdi komunisti, ki so l. 1870. nadškofa ubili pa tudi Pariz užgali in potem zbežali, sedaj brez strahu pred kaznijo domov prišli. Sploh lehkomišljeni Francozi hodijo po nevarnih potih, ki peljajo do revolucije; Vrli katoliški Irci so zgubili svojega izvrstnega višjega pastirja: kardinal in nadškof Cullen jim je umrl 75 let star. Grški minister Kumanduros je odstopil in ministerstvo je prevzel njegov nasprotnik Trikupis; on hoče tudi Grecijo pripraviti v boj zoper Turka, 20.000 mož redne vojske na njegove postaviti, 100.000 mož pa narodnih brambovec orožati. Srbski knez Milan se je za zimo preselil iz Belgrada v Niš, kder so mu mestjani za 70.000 fl. lepo priredili konak, kojega je prej imel turški Midhat-paša. Ruski car prebiva sedaj celo na jugu svojega neizmernege cesarstva, namreč v Livadiji ob Črnem morju. Nedavno je tje pozval generala Todlebena in se ž njim pogovarjal o Bolgariji, potem o potrebi nove vojske zoper Turka in Angleže. Car je neki obžaloval, zakaj je Turka v spomladi spustil in mu ni 2. marca vzel Carigrada. Vojske zoper Angleže se Rusi itak ne morejo ogniti, prej ali selej se mora vneti boj. Bolgarski vstaši so na večih mestih uže imeli krvave tepeže z turško redno vojsko, vendar brez posebnega uspeha, le v Strumičkem dolu so Turke vrgli nazaj do Demir-hisarja blizu Sereva.

Bosna in Hercegovina. Svitli cesar so svojega adjutanta, fml. Beka poslali v Sarajevo in Mostar, da jim natančno in zvesto poroča, kako in kaj se tam godi. Zopet govorijo, da bo general Filipovič in ves njegov štab iz Bosne poklican; Filipovič se baje vrne nazaj v Prago, ker mu je

pl. Vlasič predložil načrt, kako bi se imele gosposke postaviti v pridobljenima deželama, ki pa Filipoviču ni bil po volji! Dne 28. okt. zgodaj ob 7. uri je VI. divizija z našim reg. 47. Hartung zapuščala Sarajevo, den poprej jo je general Filipovič pismeno pohvalil in se od nje poslovil sklicavši jej v spomin slavne dneve pri Kosni, Maglaju, Žepčah, Belalovacu in vzetji Sarajeva. Na den odhoda jo je uro daleč iz mesta spremljal z celim štabom do razpotja ceste v Travnik in Visoko. Tukaj so vojaki defilirali, najnaprej reg. Hartung, in vzeli slovo od svojega višjega poveljnika. Hartung maršira v Brod in Osek in se pripelja 13. nov. zvečer v Maribor, kder ga čaka sijajen sprejem; 27. bataljon lovcev pa se iz Broda po Savi odpelja v Sisek in potem po železnici v Celje, kamor pride 17. nov.

Za poduk in kratek čas.

Drugi upor Bolgarov zoper Turka.

Pretečeni teden so bolgarski domoljubi doposlali skoro vsem večjim listom po Evropi, tudi dunajskim večjidel od Judov pisanim, posebno pismo, kder prav milo prosijo, naj ne zagovarjajo grdega Turka, naj ne pišejo zoper Slovane, naj privoščijo Bolgarom, da se vsi združijo v eno, od Turka neodvisno knjezovino. Kmalu potem so pa vdrle dobro orožane čete vstavev iz uže turškega jarma rešene Bolgarije v Macedonijo na pomoč sobratom. Drugi upor se je začel. Angleži in drugi turkoljubi so v Berolinskem miru pod Turkom pustili polovico bolgarskega naroda in ga od Egejskega morja skrbno odvrčali, toda Bolgari hočejo temu v okom priti, dokler še slavna ruska vojska v Bolgariji stoji tje doli do Carigrada, najzdatniši strah turškemu sultanu. Zato je verjetno, da ta drugi upor ne bo zadušen, kakor prvi l. 1870, ampak da bo svoj namen dosegel in končal — z ustanovitvijo velike Bolgarije, ki bo segala od Črnega morja do Albanskih planin, od Dunaja do Egejskega morja.

Starešine 120 bolgarskih vasi zbrali so se v Velešu, železniški postaji proge iz Mitrovice v Solun. Zbrani so se posvetovali, kaj bi naj storili sedaj, ko je samo eden del Bolgarov turškega jarma rešen, drugi pa še dalje pod njim vzdihuje? Eden izmed najveljavnejših starešin je zbranim sledeče govoril: „Bratje, znano je, da nam pod Turkom po človečje živeti ni. Sultan bi nam morebiti voljen bil pomagati, pa ne more, turški uradniki mu to storiti branijo. Zadnje mesence so Turki pri nas ugrabili 42 deklet, izropali do kože 421 rodbin, ubili 84 starešin, 108 žen oskrnili in na tisoče ljudi topli in trpinčili. Naše premoženje so pobrali, naša kri teče curkama, našo čast z nogami gazijo in teptajo, našo vero zasramujejo, naše najsvetejše reči grdiyo. Ali mislite, da zamo-

remo tako še dalje živeti? Bil sem nedavno pri svobodnih bratih v Bolgariji in Rumeliji, videl rusko vojsko, govoril z visokimi gospodi, menil se z odličnimi domoljubi, vsi so mi prigovarjali: vzdigniti se, rešite se sami, vas je 140.000 mož, žrtvujte 30.000 in ohranite ostalih 110.000 z rodbinami padlih vred. Odgovoril jim sem: moji bratje doma imajo srca, ki so še vneta za blagor naroda, hočem jih ohrabriti na sveti boj! Glejte, sedaj sem tu, z levico držim bolgarski prapor, z desnico ostri meč. Hočete li končati neizmerno gorje pa pojdite za menoj! Bržčas bo treba nam vsem umreti, ali naši otroci bodo slobodni živeli. Dosti je trpljenja, dovolj robstva. Mi ne moremo še dalje v temi ostajati, ko se povsod okoli nas deni! Recite, kaj hočete, ali življenje in imetje žrtvovati, krvavo z nasilnikom vojskovati se, ali še dalje v prahu laziti, polni sramote in trpljenja?“ Dalje govornik ni mogel govoriti, besede mu je zadušilo gromeče klicanje vseh zbranih mož: „vojskovati se hočemo, vojskovati za zlato svobodo do zadnje kapljice krvi!“ Može so si v roke segnili in se zakleli, da hočejo otresti turški jarem!

Nekoliko dni po Veleškem zboru prikazale so se prve čete bolgarskih vstavev v Macedoniji, kakih 8000 mož. Najmočnejšo vodi Ivan Mlinov, doma iz Vragomec. Vsem je naloženo: pregnati povsod turške uradnike, postaviti narodne, katerim se prida narodna straža. Prapor ali bander bolgarski jim je čvetrobojen ali belo-rudeče-modro in črno barvan! Da pa vstavi niso sami, ampak da imajo močno zaslombo pri uže svobodnih Bolgarih, to se kaže čedalje bolj, in naposled stojijo za njimi hrabri Rusi, ki gotovo zapstoj ne pomnožujejo svoje vojske pred Carigradom! Pravoč je, ka po vseh mestih in vaseh svobodne Bolgarije nabirajo prostovoljcev. Do sedaj imajo uže 15.000 nabranih v Sofiji, Semakovem, Džumi in Kostendilu, kder jih preoblačijo, orožajo in v orožju vadijo ali vežbajo. Priredjenih imajo ondi 30.000 angleških pušek, nekaj kanonov in mnogo streliva. Tudi narodna vojska bolgarska, katero so ruski oficirji sestavili in izvežbali, namenjena je na bojišče v Macedonijo odrinoti, kedar pride za to pravi čas. Denarjev nabirajo pa po celi Bolgariji, ker se duhovenstvo in vse, kar je bolj izobraženega, močno zanima za osvobodjenje macedonskih bratov; blagodušno in djansko bratovsko ljubezen pa kaže tukaj zopet ruski narod, mnogo ruskih prostovoljcev se glasi, zlasti oficirjev, in „slavjansko blagodejstvensko občestvo“ (društvo) v Moskvi podpira reč z obilim denarjem. Glavno poveljništvo vstavev v Macedoniji pa je prevzel vojvod Petko. Rodil se je v neki bolgarski vasi blizu Soluna. Več let bil je tih in miren. Ko pa mu je turški paša Solunski preljubljeno sestro vropal in pomohamedanil, zapustil je dom svojih očetov, zbežal v planine, zbral več nezadovoljnikov in postal vodja hajdukov, strahovit sovražnik Turkov. Zaklel se je vsakega Turka ubiti, katerega bo le

mogel, dokler ne bo bolgarska očetnjava pobrisana in iztrebljena ove azijatske gnjusobe. Ko so lani Rusi prilomastili čez Dunav, bil je tudi Petko med jimi in kazal pota čez Balkan. Sedaj mori Turke v Macedoniji in se bliža z krvavim mečem vasici, kder se je rodil.

Smešničar 45. Brkasto gospočko človeče se vsede v železniškem vozu ravno nasproti pohlevnemu kmetiču in mu prav nedostojno puha cigarin dim v obraz. Kmetič se začne nemirno semtertje pogledavati in zmigavati, gospod mu pa reče: meni se zdi, da vam moje kadenje ni prav, vedite, da imam pravico tukaj kaditi! „Oh, motite se, gospod, zavrne kmet, meni kadenje čisto nič ne dene, ali glejte, tu pod klopjo imam žakelj smodnika, da bomo ž njim na št. Martinovo . . . Kmetič še ni bil pri kraju, že je goreča cigara skoz okno letela. Tako se je gospod prestrašil. Pri bližnji postaji zapusti kmetič vagon prej pa še da gospodu smehljajé žakelj pošlatni in poizvedeti, da v njem ni smodnik, ampak prav nedolžni krompir!

Razne stvari.

(*Kat. pol. društvo v Konjicah*) napravi v nedeljo dne 17. listopada ob treh popoldne slovesen zbor na čast 70letnice blagorodnega g. dr. Janeza Bleiweisa, očeta Slovencev. Vse ude uljudno vabi k slovesnosti odbor.

(*Tasta ubil*) je Antona Grošeka v Ponkvi Anton Šoline in mu vropal 110 fl.

(*Za dijaško semenišče*) so darovali: č. g. Janez Trampuš v Žavrču 100 fl.; neimenovana dobrotnica 200 fl.

(*Svitli cesar*) so 200 fl. darovali za stavljenje nove šole pri sv. Martinu pri Gornjemgradu.

(*Nesreča.*) Martin Cvirn, posestnik v št. Janžu pri Gornjemgradu je iz drevesa pal in se ubil.

(*V Spod. Polskavi*) so sedlarja J. Einsingerja ubili.

(*Za 1 fl. konja kupil*) je nekdo na javni dražbi v Polhovemgradu na Kranjskem.

(*Resigniral*) je č. g. Anton Pučko, imenovani župnik za št. Ilj v Slov. goricah in je ta župnija zopet razpisana do 29. nov.

(*Konkurs ustavila*) je celjska sodnija glede premoženja g. Urbančiča, usnarja pri sv. Lenartu v Slov. gor.

(*V Muri utonil*) je Anton Mulec, hlapec Antona Bergerja v Rosshofu pri Radgoni.

(*Očitna zahvala.*) Blagorodni gospod dr. R. Razlag je poslal tukajšnjem šoli oziroma šolarskeje bukvarnici v Mali nedelji raznih knjig, za kar se mu podpisana v imenu kraj. šol. sveta in vse učeče mladine pristréno zahvalujeta.

Ant. Božič, nadzornik. Pirer, učitelj.

(*Dražbe III.*) 9. nov. Franc Turlan v Ljutomeru 8675 fl. Franc Lipša v Berkoveh 1701 fl.

Janez Benedikter 32775 fl. v Mariboru; 11. nov. Martin Orač v Šmariji; 12. nov. Alojz Mijon 2000 fl. v Brežicah; 13. nov. Orša Šula v Bukovcih 2100 fl.; 14. nov. Jož. Fric v Šahenbergu, Franc Jančar 5650 fl. v G. Radgoni; 15. nov. Jakob Knap v Šmariji, Janez Pokeršnik 6700 fl.; 16. nov. Marija Cveti 5500 fl. v Mahrenbergu, Henrik Detiček v Konjicah.

Listič opravištva in uredništva. G. H. V. ker ste s 1. oktobrom postali naročnik, segala je vaša naročnina samo do 1. oktobra. — Nekteri gospodje se pritožujejo, zakaj smo jim list ustavili. Zato, ker smo opomnili, da se list ustavi, kdor ne pošlje naročnine, ker je sploh navada, da se naročnina naprej pošilja, ker smo nekatere že $\frac{3}{4}$ leta čakali in ker taki počasni naročniki največ dela in nerada vzročujejo opravištvu. G. J. M. v Šikolah: zanimivi dopis ste nam 3 leta prepozno doposlali, ne moremo ga porabiti. G. K. v Polenšaku: ni res, župnik ostane, turen pa bolj trdno postavite!

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 60.40 — Srebrna renta 62.20 — Zlata 70.95 — Akcije narodne banke 783 — Kreditne akcije 220 — 20Napoleon 9.39 — Ces. kr. cekini 5.58 — Srebro 100.10.

Loterijske številke:

V Trstu 2. novembra 1878: 72, 73, 39, 10, 75.
V Lincu " " 46, 2, 41, 48, 84.
Prihodnje srečkanje: 16. novembra 1878.

Prodaja cerkvenega vina.

11. novembra t. j. na sv. Martina den se bo v cerkveni kleti sv. Marjete na Pesnici 32 polovnjakov poznonabranega in dobrega vina po dražbi prodajalo.

Cerkveno predstojništvo sv. Marjete na Pesnici, 30. oktobra 1878.

Prodaja novega cerkvenega vina

8 polovnjakov 19. novembra ob 10. uri na Humu v gorn. Voličini pri sv. Roprtu v slov. goricah.

Dobra sol.

Obče čislano privatno sol, ki je za 14% boljša od morske v Piranu, ter navadno sol v gruček več kakor nadomestuje, določila lepo posušeno in v žakljih trdno vloženo po najnižji ceni iz svoje solne zaloge.

Rupert Jud

v Celju.

Sirovi loj

kupujejo vsaki čas po najvišji ceni

Karl Pamperl-ova sina,

Topilnica za loj, svečarija in milarnica,
zaloga vžigalnih, svetilnih in maščobnih tvarin

v CELOVCI na Koroškem.

Oznanilo in priporočba.

P. n. občestvu dajem uljudno na znanje, da sem sedaj, ko sem 10 let prirezač bil pri g. Scheikelnu v Mariboru, pričel lastno podvzetje tukaj v

Supanovi hiši v gosposki ulici.

Pri tej priložnosti si dozwoljujem častito občestvo, zlasti p. n. duhovščino, uradnike, učitelje itd. upozoriti na svojo veliko zalogo blaga za sukne in hlače ter se za izdelovanje oblačil po vzeti meri priporočam. Tudi imam bogato zalogo uže naretih oblačil za gospode in fante, delo je solidno, cena najnižja. Ob enem prosim, da se mi zaupanje, katero sem v prejšnji službi užival, ohrani tudi v mojem novem početju ter si bodem vselej prizadeval mu zvesto ustrezati!

Janez Kiker

krojaški mojster v Mariboru,
v gosposki ulici šte. 24.

Priporočba.

Janez Denzel in sinovi
v Mariboru

Fabriksgasse šte. 12. Badgasse šte. 9. Graško
predmestje zraven slovenske cerkve,

priporočujejo vsakovrstne reči kovinskega livarstva: mašine za pretakanje vin, popolno spravo za štepihe z lesenimi ali železnimi cevi, pa tudi posamezne dele: ventile, batiče, škornje, potem vsakovrstne pipe, ročne in vrtnarske škropilnice itd. po najnižji ceni z poroštvo za dobro blago.

Franc Jesenko,

krojač v Mariboru,

Pfarrhofgasse Nr. 15

priporoča se za izdelovanje zimskih oblek po najnižji ceni in iz najboljšega blaga. Ob enem se zahvaljuje vsem svojim dosedanjim naročnikom in prosi, mu zaupanje še dalje ohraniti. Naročila iz dežele se vestno izvršujejo. Č. g. duhovnikom posebno priporoča talarje: lepo izdelane, po prav nizki ceni.

G. SCHMIDL & COMP.

trgovci s suknom, kurentnim-, manufakturnim- in modnim blagom, ter pravimi ameriškimi Hove-, Singer-, Wheeler & Wilson-šivalnimi mašinami

v Celju

poštne ulice šte. 36

priporočajo po najnižjih cenah svojo bogato in dobro izbrano zalogo:

sukna, volnatih in pavolatih rob za moško in žensko obleko; vse vrste belega in pisanega barheta; raznobarnega tiska (druka), koteninej in kambrika za kijklje; trdnega pravega in pavolastega platna za telesno, mizno in posteljsko rabo; velikih in malih svilnatih, volnatih in pavolastih robcev (rut); iz volne pletenih sukenj, rokovic in nogovic, madrac in podglavnikov, ter družega tukaj neomenjenega blaga.

Dopošiljajo se tudi, ako se pismeno želja izrazi, mušternice in spiski cen, od katere vrste blaga koli. Naročbe se dobro in nemudoma izvršijo. Šivalne mašine se prodajajo tudi na obroke po 5 gld. na mesec in 10 gld. naprej; poroštvo za nje 5 let, poduk v šivanji brezplačen.

1-3